

השבת שירי רבי נחמן נחמן מאומן

כל מה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ביותר. (קל"מ ב', טז)

טוב להגיד ולשיר **נַחַמְנוּ נַחְמֵנוּ מֵאוֹמָן** לזכות לכל הישועות

שבת כ"ג-תשא

❏ לא ידענו מה היה לו... (שמות לב, כג)

כל מה שחזקים יותר באמונת הרצון, היינו להאמין ולידע שהכל מתנהג רק ברצונו יתברך, בודאי מתחזק יותר רצון האדם לעשות רצונו יתברך ולבטל רצונו מפני רצונו יתברך, ולהיות לו על כל פנים כסופין ורצונות חזקים לעבודתו יתברך, אשר זה עיקר היהדות כידוע. אך על ידי התגברות הבעל דבר נחשך ונפגם אצלו אמונת הרצון, ועל ידי זה נחלש גם הרצון שלו דקדשה, ונופל לרצונות אחרים, לתאוות וכיוצא. אך מחמת שאף על פי כן כבר היו צדיקים הרבה בעולם, שגלו אמונת הרצון לעין כל על ידי האותות והמופתים וכו', אשר עשה משה ושאר הנביאים והזקנים והצדיקים הבאים אחריו, עד אשר אי אפשר לכפר חס ושלוש בהרצון לגמרי. אך עיקר כח הבעל דבר ללחם עדיין עם חלושי כח שבישראל הוא רק על ידי שמטיל ספק ברצון, ומזה נמשכים כל ההתרחקות והנפילות של אותם שהתחילו קצת גשתי אל הקדש ואחר כך נפלו מזה, הכל מחמת ספקות הני"ל, שהבעל דבר מטיל ספק בלבו כאילו אין לו עוד תקוה לשוב אליו יתברך, וכאילו אינו פועל עוד כלום ברצון הטוב, חס ושלוש, עד אשר על ידי זה מתרשל גם כן ברצון הטוב, וקשה וכבד עליו להמתין ולצפות כל כך לישועת השם.

כי מי שרוצה להמשיך על עצמו אמונת הרצון, ולמלאת כל חסרונותיו רק על ידי זה, הוא צריך להמתין ולהמתין, בבחינת (איכה ג') "טוב ויחיל ודומם לתשועת ה'". וכל זה אם הוא חזק באמונת הרצון בודאי גמור, אבל על ידי הספקות הני"ל, אזי מטה ידו ונלאה מלהמתין כל כך, עד שיוכל לבוא על ידי זה לנפילה גדולה כני"ל. ומזה היה כל טעות הערב רב עד שעשו את העגל, כי ראו כי בשש משה, והם לא רצו להמתין, וכל זה מחמת הספק ברצון. וזה שאמרו: "כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו" לא ידענו דייקא, בחינת ספקות. והתיקון לכל זה, לחזק אמונת הרצון, הוא לתן צדקה הרבה פעמים, בחינת "נתון נתון" אפילו מאה פעמים, כי התגברות הבעל דבר בעניין הטלת הספקות וחלישות אלו הם כמעט בלי שיעור, וצריכין לחזק את עצמו כנגדו בכל פעם, ועיקר ההתחזקות על ידי צדקה (לקוטי הלכות - הלכות ברכות השחר ה' - אותיות ל' ל"ד לפי אוצר היראה - יראה ועבודה - ח')

❏ **אולי אכפרה...** (שמות לב, ל) **א-ל רחום וחנון...** (שמות לד, ו')

גדל המעלה שאין למעלה ממנה, הוא ההתקרבות לצדיקים וליראים וכשרים אמתיים (שזכו לקבל עצות אמטיות מרבותיהם הקדושים), כי הצדיקי אמת הם מודיעים לנו בכל פעם אוצרי מתנותיו הטובים שהוא יתברך רוצה ליתן לנו ברחמיו, ומודיעים לנו בכל עת, איך להכין עצמנו לקבלם, ונותנים לנו עצות איך לנקות ולטהר עצמנו ולבושינו מכל לכלוך ופגם, והם חופרים בארות ומעינות חדשות מעינות הישועה שאינם פוסקין, באפן שיוכלו לטהר בהם כל הפגומים והמלכלכים והמתעבים שבעולם, ולהתרפאות בהם כל מיני חלאים ומכאובות רעים בגוף ונפש, ולהתבסס על ידם בכל מיני ריחות טובות. כי אין מי שיוודע החסדים הגדולים שהשם יתברך רוצה להמשיך עלינו בכל עת, כי אם הצדיק האמת, כמו שנאמר: יודיע דרכיו למשה וכו', רחום וחנון ה' וכו'. (לקוטי הלכות - הלכות מתנה ד' - אות ח' לפי אוצר היראה - צדיק - רכ"ט)

❏ **ומשה יקח את האהל...** (שמות ל"ג, ז')

יש צדיקים שהם גדולים במעלה באמת, אך מעצם קדשתם אינם יכולים לסבל העולם. ועל כן על ידי תקף קדשתם הם מרחקין ומורידין חס ושלוש, איזה אנשים מחמת שכועסים עליהם, מחמת שאינם יכולים לסבל מעשיהם המגנים, אבל ה' יתברך אינו חפץ בזה, כי חפץ חסד הוא ורוצה שהצדיקים ירחמו על ישראל תמיד ויקרבו אותם אפילו אם הם כמו שהם. ואפילו אם הוא עצמו יתברך בכעס גדול עליהם מחמת מעשיהם הרעים,

הוא רוצה שהצדיקים יתפללו עליהם ויקרבו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שמות רבה פמ"ה, ב) על פסוק (שמות לג, ז): "ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה הרחק מן המחנה", מחמת שחטאו כל כך. אמר ה' יתברך: אני בכעס ואתה בכעס אם כן מי יקרבו וכו', כמובא בפרוש רש"י שם.

וכן מצינו בכמה נביאים וצדיקים שה' יתברך בעצמו קבל לפנייהם וספר להם גדל צערו, כביכול, שיש לו מעונות ישראל המרבים, וכשהם חזקו דבריו ולא המליצו טוב על ישראל הקפיד עליהם מאד, כמו שמצינו בהושע הנביא (עין פסחים דף פז). ובאליהו שאמר (מלכים א יט, ז): "קנא קנאתי וכו'", שאמר לו (שם, טז): "ואת אלישע בן שפט תמשח לנביא תחתיך", ופרשו רבותינו ז"ל (מכילתא בא): שאמר לו אי אפשר בנבואתך על שאתה מקטרג על ישראל.

כי ה' יתברך רוצה רק שימליצו טוב על ישראל וירחמו על ישראל אפילו על הגרועים לקרב כלם אליו יתברך, כמו משה רבנו עליו השלום שמסר נפשו על ישראל ואמר (שמות לב, לב): "ואם אין מחני נא וכו'". (לקוטי הלכות - הלכות השכמת הבוקר ד' - אות י"א)

סיפור

(ספר ימי מוהרנ"ת חלק ב' - סימן ל"ב)

☉ ... והנה עבר השבת בשלום בקהלת-קדש קאמינקע ביום ראשון פרשת יתרו נסעתי עם רבי גרשון הני"ל ביחד ועם חברי רבי מנדיל לקהלת קדש טשערין, והיינו בכפר שיושב שם אחד מאנשי-שלומנו, הלא הוא מורנו הרב בער נרו יאיר ולא מצאנו אותו בביתו גם בנו הגדול שאני מכיר אותו לא מצאנו גם כן, רק בנו החתן ראינו שם שמשש אותנו קצת וכבד אותנו באיזה משקה פשוטה

ונסענו משם ובאנו לטשערין לעת ערב והתפללתי מנחה על העגלה וקדם מנחה הייתי בתחילה בעצבות מאד וספרתי קצת צערי לפני רבי גרשון ורבי מנדיל הני"ל ונחמו אותי קצת ואמרו הלא רבנו זכרוננו לברכה אמר שאתם שוחקים מכל העולם וכו' ואחר כך התחלנו לשחוק אני ורבי גרשון, (והתגברנו בשחוק גדול מאד מאד איזה שעה רצופה) ועל ידי זה שמחתי עצמי קצת, וזה היה נצרך לי אז מאד מאד בלי שיעור:

שיחות

(ר' ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)

⌚ ... אני חשבתי שהלילה אין חצות, אחרי שאנחנו היינו בדבק, להוציא רגל זה היה ממש... אני חשבתי: הלוואי שיתנו לי מקום לשכב חודש, אולי אני אוכל לזוז עם איבר... והוא (רבי ישראל קורדנר, זצ"ל) בלילה הזו, התפילה הזו היה אחרי הלילה הזה, הוא קם בחצות ואני לא יכול להבין, אני לא יכול להבין בדרך הטבע איך הוא קם בחצות לילה? אז, כל העולם היו שבורים ועייפים כל כך ממש, והוא עמד בחצות לילה. אני שמעתי את החצות אבל לא יכולתי לזוז עם איבר, אני רציני לצאת - איך אפשר לישון כשיש חצות כזה? איך אפשר לישון? אבל לא יכולתי לזוז עם איבר, אני שכבתי אבל ברוך השם שמעתי החצות. סוף כל סוף, התגברתי בכל הכח ויצאתי מהמיטה וקמתי יהיה מה שיהיה; על כל פנים, רבי ישראל ישב, הוא ישב על השולחן, ולא היה השמל כמו היום, היה מנורת נפט. אני ניגשתי לשולחן, אבל תכף שהגעתי, היה "רעידת אדמה", והשולחן היה רועד, והוא היה רועד. אני ניגשתי לשולחן, נפל עלי פחד, ראיתי פנים כזה שהוא בוער כאש... ואחר כך היה התפילה; עמדתי ליד הדלת, שמרעו שאני לא יכול בשום אופן לסבול, אני יכול לגווע אז אני אספיק לצאת... ובכל הדיבור שאני שמעתי התפילה שלו, הם הרגישו שזה לא רגיל, לא כמו כל העולם, יש חסידים ויש... אמת כזה שאין לנו השגה,

אמת וספק הם בחינת אלק ואבג.
וספק פלאאלי הוא אלתות פאאמת ה'סאלא...

הוא לא היה צריך ללחום עם הגאווה, הוא היה נקי מכל התאוות, ורק רבנו הקדוש יכול לעשות פלאות כאלה, והוא היה בעולם הזה עם גוף, הוא היה מדבר עם העולם כאילו הוא אחד מבני העולם...

היה לי כתבים מרבי נתן, הרדיפות שסבלו... אני זוכר איזה סיפור, היה לי הרבה כתבים שהיו יכולים עכשיו לעשות רעש... החסידים של פולניה, באמריקה זה השוחט באמריקה יצחק מנדל, יצחק מנדל, אברכים באו אלי, אמרו לי שהוא רוצה לראות אותי... והם נסעו למירון, וביקשו אותי לתת להם להתעורר, לתת להם את הספר, ואני ישראל בער - אני חסיד ברסלב, הוא מבקש שאני נותן לו, אז נתתי לו... והם לא החזירו. זה היה כתב די של רבי נפתלי, כמו חיי מוהר"ן, אבל היה שמה סודות כאלו שהיו יכולים להרעיש כל העולם. כל מה שרבי נתן הביא מחיי מוהר"ן, זה כבר לא היה סודות כאלו... היה להם תאונת דרכים וניצלו בנס. ועכשיו נעלם... אני לווייתן לך, מדוע לא לחזור? איזה שנה, לפני חג הפסח, באו הרבה חיילים, כמה גדולים, בברסלב. העיר היה מחויב להחזיק כל החיילים, העשירים והעניים, בכל בית חיילים!... והמתנגדים נתנו שוחד לגדולים, שיתנו חיילים בבית רבי נתן, וזה היה קרוב לפסח, הם עשו מה שעשו דווקא אצל רבי נתן לתת חיילים הרבה בבית רבי נתן, והם סבלו מזה. עוד מעט חג הפסח, וצריכים לעשות פסח, ואיך? חיילים! לא היה אפשר לעשות כלום - הם (המתנגדים) נתנו שוחד. ברוסיה - העיקר השוחד! אז, השם יתברך - בגודל חסדו... פתאום, הגיע פקודה שילכו מברסלב. כל החיילים יצאו, מכל ברסלב, לא רק מרבי נתן...

עצמי לבשרי". אך כשאנים בבחינת בשר, אינם שומעים כלל קול האנחה הנזכר לעיל, ואפילו אם שומעים קולו, אינם שומעים הקול בעצמו כי אם קול הברה. כי כשתעורר קול דקדשה נתעורר כנגדו קול דסטרא אחרא והוא קול הברה שנתעוררים העוונות וצועקים בקטרוגם, חס ושלום. כי מגדל רחוקו אינו שומע רק קול הברה ואינו זוכה לשבר עזות גופו על-ידי זה, וכן אין נשבר עזות העם על-ידי קול אנחה ותוכחה של החכם האמת כי אין שומעים כי אם קול הברה.

ולבוא לבחינת בשר הוא על-ידי השימוש, על-ידי שמשמש את החכם נעשה בחינת בשר להחכם, וכן על-ידי שמשמש הגוף להנשמה בעשיית מצוות מעשיות נעשה הגוף בחינת בשר להנשמה, וכשהבשר בבחינה הזאת אזי זוכין לבוא לאמונה שהוא כלליות הקדשה שמקבלין מהצדיק האמת, שאי אפשר להתקרב אליו כי אם על-ידי עזות דקדשה שהיא בחינת כל הקולות דקדשה על-ידי זה משברים עזות דסטרא אחרא שהוא בחינת עזות הגוף בתאוותיו, וזוכין להתקרב ולהדבק אליו ועל-ידי זה זוכין לאמונה שלמה.

*ביזכות שימוש הצדיק אדם ניצול ממיחה.

*קרבת הצדיק טוב בעולם הזה ובעולם הבא.

*כשהצדיק אומר איזה דבור, כל זמן שהדבור לא נתקיים, שעדיין לא בא זמנו, הדבור חקוק בעולם העליון אבל אין מאיר בבהירות, וכשמגיע הזמן שמתקיים אזי הדבור מתחיל להאיר בבהירות.

*טוב לבנות זמן רב בשביל שעה אחת שיתקרב לצדיק.

*דברי הצדיק החכם חביבים מדברי תורה ומדברי נביאים וצריך לשמע ולציית אותו אף-על-פי שאין מראה לך שום מופת.

*מהות האדם נכר על-ידי התקרבותו, כשרואין למי הוא מקרב.

*לפעמים על-ידי נחת רוח אחד ומעט שעושים להצדיק על-ידי זה זוכין לעולם הבא.

*מי שרוצה לעשות טובה להצדיק הקדוש ברוך הוא נותן לו כח לזה.

*כל הגביות שאמות העולם גובין מישראל אין זה אלא בשביל הפגם שפגמו בכבוד הצדיק.

*מה שדוברים וחולקים על הצדיק הוא כבוד גדול להצדיק.

*הצדיק הוא מלמד את הקדוש ברוך הוא בתורתו איך יתנהג עמו.

*השבח שמשבחין את הצדיק, כאילו משבחין את הקדוש ברוך הוא.

*ביאת המשיח תלוי בקרבת הצדיק. על-ידי שבח שמשבחין את הצדיק

דברי רבי ישראל בער אודם, זצ"ל

בעניין המובא בש"ה ע"ו, שהיה ראוי וכו', תשים לב שכתוב בסדר להרבות בתפילה וכו' ועיין בליקוטי הלכות שסוכה כשרה כשיש יותר זל מהחמה, יותר תפילה מתורה וכו', והסידים הראשונים היו שוהים וכו'.

פעם, אחד נכנס ושאל אודות השיחה הזאת שצריך לגמור הש"ס כל שנה ואיך אפשר ללמוד ספרי רבנו ורבי ישראל צחק ואמר לו: צריכים לזרוק את כל החוכמות שלכם ורק להתפלל, אחר כך אמר דבר נפלא ולא רוצה לגלות, אבל היה נראה תוכן בוננתו שעם הלימוד הנמרא שלו הוא שם את השכינה בגלות ככל דיבור, ושאל איך יוכל ללמוד יותר בבחינה הזאת? ועיין בליקוטי מוהר"ן י"ב שעל פי רוב הלומדים חולקים על הצדיקים כי לא לומדים לשמה וגורמים גלות השכינה בלימודם וכו'.

ועיין כאכניה ברזל, שרבי נתן אמר לתלמידו שהבעל שם טוב בא לעולם לעקור את הלמדן הקפדן. כי הנמרא "קודש קודשים" וצריכים משמרת ללמוד אותה לשמה, כמו שאמר הרשב"י שעל ידי למוד הוזהר הקדוש לא תשתכח התורה מישראל, וטוב ללמוד הרבה ש"ס ופוסקים אבל אפשר ביישנות ללמוד ארבע שעות ספרי רבנו הקדוש ללמוד האמונה שזה העיקר וללמוד לשמה: (מתוך ספר "קיום התורה", י"ג)

מכתב

(ספר אבי הנחל ב' - מכתב יב)
... לבי ובשרי, שזכה להיות עבד נאמן אצל הצדיק האמת שמגלה אלקותו עין בעין לכל באי עולם, ושואב מימי חכמתו לרוות צמאונו ולבו כוסף ובוטר נחלי אש להשקות בהם נפשות ישראל המתגוללים בראש כל חוצות ואין איש מאסף אותם הביתה, כי הצדיק האמת הוא עיקר הרפואה וההצלה מכל מיני החצים וסמים ארסיים של המינות ואמונות כזביות.

צריך כל אדם לרחם מאד על בשר הגוף, להראות לו מכל הארה ומכל השגה שהנשמה משגת, שהגוף גם-כן ידע מוזאת ההשגה, בבחינת "ומבשרך לא תתעלם", מבשרך דייקא, שלא תעלים עיניך מלרחם על בשרך, היינו בשר גופך, כי צריכים לרחם מאד על הגוף לראות לזכוכו כדי שיוכל להודיע לו מכל ההארות וההשגות שהנשמה משגת, כי הנשמה של כל אדם היא רואה ומשגת תמיד דברים עליונים מאד, אבל הגוף אינו יודע מהם.

על-כן צריך כל אדם לרחם מאד על בשר הגוף, לראות לזכך הגוף, עד שתוכל הנשמה להודיע לו מכל מה שהיא רואה ומשגת תמיד עד שגופו יראה ויחזה השגות עליונות שהנשמה משגת תמיד. וזה בחינת "מבשרי אחזה אלוך", מבשרי דייקא, היינו על-ידי בשר הגוף, אחזה אלוך, היינו השגות אלקות, היינו שהאדם בגופו יראה ויחזה השגות עליונות שהנשמה משגת תמיד. אבל כשיש לגוף עזות, בחינת "והכלבים עזי נפש" שהוא עז וחזק בהתאוות, אין הנשמה יכולה לסמך עצמה ולהתקרב להגוף להודיע לו מההשגות שלה. וצריך לזה עזות דקדשה, היינו קולות דקדשה. וכל הקולות, הן של צעקה הן של אנחה הן קול שופר הן קול זמרה, הם בחינת עזות, בבחינת "הן יתן בקולו קול עז". וזה בחינת "מקול אנחתי דבקה עצמי לבשרי", עצמי היא הנשמה שהיא עצם האדם, כי עיקר עצמיות האדם מה שנקרא אצל האדם 'אני', הוא הנשמה שהוא עצם הקיים לעד, אבל מחמת עזות הגוף בתאוותיו אזי הנשמה שהיא עצם האדם רחוקה מבשרו וגופו, ועל-ידי קול אנחה שהוא בחינת עזות דקדשה, על-ידי זה נשבר עזות גופו ואז מתקרבת ומתדבקת העצם להבשר, היינו הנשמה להגוף, וזה "מקול אנחתי דבקה עצמי לבשרי".

וכן בכלליות בני-אדם יש בחינת עצם ובשר, היינו שהחכם האמת שהוא בחינת הנשמה להעם שהם למטה ממנו, והעם הם נגדו בחינת בשר. וכשהם בשר כמו בשר הגוף בעצם האדם, הם שומעים הקול אנחה, היינו קולו של החכם, ושוברת גופם בבחינת "אנחה שוברת גופו של אדם", ועל-ידי זה יוכל לסמך להתקרב אליהם שהם בחינת בשר, בבחינת "מקול אנחתי דבקה

מפילים את החולקים נפילה גדולה. מי שמביא דורון להצדיק הקדוש ברוך הוא עושה לו נחת רוח ומבטל את הרוח רעה ששורה על האדם. הדורש שלומו וישועתו בכל עת בכל לב באמת, ישראל דב אודער

עצות ותפילות

(לקוטי עצות - צדקה, י"ח)
על-ידי צדקה זוכין לשלום רב (לקוטי מוהר"ן א', סימן נו).

... ותזכני ברחמיך הרבים להרבות בצדקה, ואזכה לפזר צדקה הרבה לעניים הגונים הרבה, ועל-ידי-זה יתרבה השלום בעולם. וזוכה לשלום בשלמות באמת, לשלום שיש לו פה ודבור, שיהיה שלום בין אדם לחברו, וידברו יחד באהבה ושלום דברי אמת וצדק, ויעורר כל אחד את חברו לעבודתך וליראתך. ותמחר ותחיש לגאלנו ותביא לנו את משיח צדקנו, ותכניע ותשבר ותמגר ותכלה את שער של ארם נפילה אחר נפילה ופלו ולא יקומו, המה יכרעו ויפלו ואנחנו נקום ונתעודד, וישכן ישראל בטח בך. ותשים שלום בין כל עמך ישראל לעולם, וטוב יהיה בעיניך לברכנו ולברך את כל עמך ישראל בכל עת ובכל שעה בשלומך הטוב. ויקים מקרא שכתוב, "שלום רב לאוהבי תורתך ואין למו מכשול. יהי שלום בחילך שלוח בארמנותיך. וכל בניך למודי ה' ורב שלום בניך. למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך. למען בית ה' אלקינו אבקשה טוב לך. ה' עז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי": (לקוטי תפילות א' - מתוך תפילה נו)